

Ekspedytor

432303

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

Ekspedytor przygotowuje do wysłania towary, zarówno na terenie kraju jak i za granicę transportem samochodowym, kolejowym, lotniczym lub drogą wodną. Wysyłanym towarem może być każdy gotowy produkt czy półfabrykat; przesyłka pocztowa czy bagażowa; roślina lub zwierzę. W zależności od profilu przedsiębiorstwa, w którym jest zatrudniony, ekspedytor przygotowuje na przykład wysyłkę węgla, ropy naftowej, bagażu pasażera, korespondencji, bananów, wydawnictw periodycznych lub kwiatów doniczkowych. Ekspedytor organizuje wysyłkę towaru do nabywcy - kompletuje i przygotowuje produkt zamówiony drogą pocztową lub internetową.

Główne zadania zawodowe to:

- dokładne sprawdzanie zamówienia nabywcy z punktu widzenia możliwości jego realizacji;
- prowadzenie ewidencji zamówień;
- ustalanie kolejności przesyłek;
- kompletowanie zamówień, sprawdzanie przygotowanej przesyłki pod względem zgodności z zamówieniem;
- pakowanie zamówionego produktu i przygotowywanie go do wysyłki;
- prowadzenie dokumentacji wysyłki towaru;
- sporządzanie i ewidencja rachunków za przesłane towary.

Dodatkowo ekspedytor może zajmować się:

- wysyłaniem ulotek, folderów itp., zachęcających do dalszej współpracy;
- wysyłaniem ofert nowych produktów (katalogi) do potencjalnych odbiorców;
- prowadzeniem banku informacji o odbiorcach oraz aktualizowaniem posiadanych informacji;
- kontrolowaniem opłat pocztowych za przesyłki pod względem ich aktualności;
- wykonywaniem prac związanych z załatwianiem reklamacji.

Proces ekspedycji zaczyna się od uzgodnienia, podczas negocjacji z klientem, warunków realizacji zamówienia, a zwłaszcza: rodzaju, wielkości i liczby przesyłek,

ceny, płatnika, środków transportu, warunków przewozu i czasu wykonania. Po zebraniu informacji o ciężarze, wymiarach i rodzaju przesyłki, ekspedytor sprawdza stosowne przepisy dotyczące wymaganej dokumentacji oraz ewentualnych ograniczeń przy transporcie danego produktu. Czynność ta jest szczególnie istotna przy wysyłce międzynarodowej. Zdarza się, iż w danym kraju istnieją pewne ograniczenia bądź całkowity zakaz przewozu niektórych towarów. To z kolei może pociągnąć za sobą wydłużenie czasu wykonania zamówienia, a nawet konieczność rezygnacji z jego realizacji. Ponadto w transporcie międzynarodowym mogą być wymagane dodatkowe dokumenty, których nie stosuje się przy wysyłce krajowej.

Kolejnym etapem procesu ekspedycji jest ustalenie środka transportu, trasy przejazdu oraz kosztów przewozu. Istotnym elementem jest zarezerwowanie miejsca w środku transportu, zwłaszcza w sytuacji, gdy przedsiębiorstwo zatrudniające ekspedytora korzysta z usług firmy transportowej, lub gdy nie można dowieźć towaru bezpośrednio do punktu docelowego i występuje konieczność zmiany środka transportu. W takich momentach niezbędna okazuje się umiejętność pracy w sieci komputerowej. Znając towar i warunki jego wysyłki, ekspedytor przystępuje do sporządzenia dokumentacji, która zazwyczaj składa się z trzech rodzajów dokumentów: listu przewozowego, listu ładunkowego oraz faktury. List przewozowy można określić mianem biletu towarowego, zawiera bowiem podstawowe dane o miejscu nadania i miejscu przeznaczenia przesyłki; adnotacje o środku transportu oraz płatniku. W liście ładunkowym określa się parametry wysyłanego towaru: liczbę, ciężar, rodzaj, cenę, wartość.

Na podstawie informacji umieszczonych w liście przewozowym sporządza się następnie fakturę. Każdy z dokumentów wypisany jest w kilku egzemplarzach, co ułatwia załatwianie formalności związanych z transportem, a w uzasadnionych wypadkach pozwala na wyjaśnienie reklamacji.

Następną fazę stanowi przygotowanie samego towaru do wysyłki. Czynnością podstawową jest tu nadzór nad pracownikami odpowiedzialnymi za załadunek: przesyłka musi być właściwie zabezpieczona przed uszkodzeniem lub zniszczeniem. Pakowanie, oklejanie, ważenie i mierzenie - to tylko niektóre z czynności podlegające kontroli ekspedytora na tym etapie. Kolejnym krokiem jest wydanie dyspozycji, by przygotowano transport oraz przekazanie towaru do załadunku. W mniejszych przedsiębiorstwach ekspedytor sam nadzoruje załadunek, w dużych zakładach zadanie to przejmuje specjalny pracownik. Po załadunku ekspedytor powinien sprawdzić zgodność przesyłki z dokumentacją, która jest wysyłana razem z towarem.

W większości firm ekspedytor nie tylko przygotowuje towar do wysyłki, lecz także musi załatwić wszystkie sprawy związane z nadejściem przesyłki. Przede wszystkim powinien sprawdzić, kto jest odbiorcą, a następnie powiadomić klienta o nadejściu przesyłki i skontrolować zgodność towaru z dokumentacją. Przy transporcie międzynarodowym kolejnym etapem będzie uzgodnienie odprawy celnej oraz opłacenie niezbędnych kosztów (np. opłat lotniskowych). Do zadań ekspedytora należy też dowóz ładunku do klienta lub wydanie go, gdy klient przyjeżdża osobiście. W mniejszych firmach istnieje tendencja, by zadania ekspedytora łączyć z zadaniami innego stanowiska pracy, np. łączyć je z pracą kierowcy.

Środowisko pracy

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

ŚRODOWISKO PRACY

Warunki materialne

Warunki pracy ekspedytora zależą od charakteru przedsiębiorstwa, w którym jest zatrudniony. W większości zakładów ekspedytorzy pracują w pomieszczeniach zamkniętych: biurach, magazynach, halach. Czasami jednak pracują na wolnym powietrzu (np. załadunek towaru na barkę, praca na peronie kolejowym) i wtedy uciążliwa może okazać się zmienna temperatura oraz ogólne warunki atmosferyczne i klimatyczne.

Ekspedytor, ze względu na sposób wykonywania pracy (praca w ruchu, niejednokrotnie dźwiganie towarów), narażony jest na przewlekłe choroby układu ruchowego. Ponadto osoby pracujące na wolnym powietrzu mogą mieć problemy z przewlekłym zapaleniem oskrzeli. Kolejnym schorzeniem związanym z wykonywaniem zawodu są uszkodzenia słuchu wywołane nadmiernym hałasem (np. w przypadku ekspedytora kolejowego).

Niektóre stanowiska w tym zawodzie (np. ekspedytor kolejowy) charakteryzują się zwiększonym ryzykiem wypadków.

Warunki społeczne

Charakter pracy ekspedytora zależy od profilu przedsiębiorstwa, które go zatrudnia. Zazwyczaj jest on członkiem większego zespołu, ogniwem łańcucha wzajemnie uwarunkowanych i przenikających się funkcji, dlatego jego praca ma charakter zespołowy. Są jednak firmy (głównie mniejsze lub/i o profilu spedycyjnym), w których ekspedytor pracuje indywidualnie. Intensywność kontaktów z ludźmi w tym zawodzie także jest uwarunkowana specyfiką zakładu pracy. W niektórych firmach, kontakty z ludźmi są niezbędne i bardzo intensywne, co stwarza również ryzyko konfliktów; w innych kontakty nie są tak częste. Niezależnie jednak od wielkości firmy kontakty z innymi osobami są częste i dotyczą współpracy z klientem, firmami transportowymi oraz negocjacji warunków realizacji umów.

Warunki organizacyjne

Niezależnie od instytucji, w której jest zatrudniony ekspedytor pracuje on 8 godzin dziennie. Czasami jest to praca zmianowa, a w związku z tym odbywać się może i w dzień, i w nocy. Niekiedy sytuacja wymaga jego obecności w zakładzie w dni wolne od pracy lub wyjazdów służbowych. Wykonywane czynności mają charakter zrutynizowany i podlegają tylko okresowej kontroli, ponieważ są wykonywane wg standardowych procedur.

Funkcje i zależności organizacyjne w tym zawodzie wiążą się z wielkością i rodzajem firmy. Ekspedytor może pełnić zarówno rolę podwładnego, jak i przełożonego (jeśli jest to duży zakład lub samodzielnie prowadzona firma), ale w większości zakładów jest on tylko podwładnym.

Praca w zawodzie ekspedytora łączy się z odpowiedzialnością finansową, która dotyczy odpowiedzialności za przewożony towar. Dodatkowo na niektórych stanowiskach ekspedytor odpowiada za bezpieczeństwo i zdrowie ludzi (np. ekspedytor kolejowy, ekspedytor lotniczy).

W większych firmach spedycyjnych, handlowych, w działach ekspedycji pracownik-ekspedytor nosi dowolne ubranie. Powinien jednak wzbudzać zaufanie klienta, stąd zbytnia ekstrawagancja w sposobie ubierania się jest niepożądana, niedbały wygląd i strój mogą zniechęcić klientów i wzbudzić wątpliwości co do fachowości placówki. W mniejszych zakładach, w których ekspedytor nie tylko negocjuje z klientem, firmami transportowymi oraz przygotowuje dokumentację, lecz także zajmuje się załadunkiem i wyładunkiem - obowiązuje ubranie robocze

Wymagania psychologiczne

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

W zawodzie ekspedytora ważny jest jego ogólny dobry stan zdrowia, odporność psychiczna na stres oraz umiejętność samokontroli i samooceny. Ponadto praca ta wymaga:

- umiejętności rozwiązywania problemów,
- zdolności pracy w grupie,
- dobrej pamięci,
- wyobraźni przestrzennej,
- komunikatywności,
- kultury osobistej,
- podzielności uwagi,
- szybkiego refleksu
- otwartości na innowacje organizacyjno-techniczne i technologiczne.

Cechy te i umiejętności są istotne, ponieważ każdy towar należy bezbłędnie opisać, sporządzić stosowną dokumentację przesyłki, załatwić sprawy organizacyjne związane z transportem. Bardzo często ekspedytor ma niewiele czasu na załatwienie wszystkich tych spraw, więc powinien umieć pracować pod presją czasu. Inną niezbędną umiejętnością są uzdolnienia rachunkowe, gdyż konieczne są przy obliczaniu kosztów przesyłki. Ekspedytora powinna także cechować umiejętność pracy w warunkach monotonnych, które wynikają z charakteru pracy - konieczność przestrzegania terminów oraz powtarzalność kolejnych zadań. Ważna jest również dokładność, ekspedytor wykonuje bowiem zadania wymagające ścisłego przestrzegania ustalonych wytycznych co do sporządzania dokumentacji przesyłki, sposobu wypełniania formularzy.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

Z uwagi na podstawowy cel pracy ekspedytora, którym jest przygotowanie wysyłki różnego typu towarów, cechami niezbędnymi w tym zawodzie są:

- ostrość wzroku,
- spostrzegawczość,
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- zręczność palców.

Ponadto pożądane są: wysoka ogólna wydolność fizyczna, sprawność układu kostno-stawowego i mięśniowego, duża sprawność narządu słuchu oraz równowagi, silna budowa ciała, sprawność układu krążenia, układu oddechowego.

Pracę ekspedytora, w zależności od wykonywanych zadań, zalicza się do średnio ciężkich lub ciężkich. Dlatego osoby ze zmianami zwyrodnieniowymi kręgosłupa, problemami z układem krążenia i układem oddechowym nie mogą zostać zatrudnione na stanowisku ekspedytora. Istnieje natomiast możliwość zatrudnienia osób z dysfunkcją kończyn dolnych czy poruszających się na wózkach inwalidzkich na większości stanowisk (oczywiście przy założeniu braku barier architektonicznych w zakładzie).

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

Nie ma formalnych wymagań dotyczących poziomu wykształcenia ekspedytora, jednak istnieje tendencja do zatrudniania osób ze średnim wykształceniem. Zatrudniani są w dużej mierze mężczyźni, gdyż na niektórych stanowiskach (np. ekspedytor portowy, ekspedytor kolejowy), praca nie ogranicza się do prac w biurze czy magazynie, lecz wymaga organizacji i pomocy przy załadunku na wolnym powietrzu. We wszystkich firmach dobrze widziani są ludzie młodzi.

Zdobycie kwalifikacji zawodowych jest możliwe między innymi w poniższych placówkach:

1. Zespół Szkół Zawodowych nr 1 im. Bandery Polskiej

ul. Śmidowicza 49, 81-127 Gdynia

tel. 058 625-38-59

fax. 058 625-38-59w.25

www.bandera.neostrada.pl

(ekspedytor sprzedaży wysyłkowej/internetowej)

2. Jednoroczna Policealna Szkoła Edukacji Innowacyjnej w Koszalinie ul. Bohaterów Warszawy 22, Koszalin

tel. 094 346 56 38 www.policealne.ipt.pl

(ekspedytor)

3. Centrum Nauki i Biznesu "Żak"

Centrala Firmy CNIb „ŻAK”

ul. Piotrkowska 278, 90-361 Łódź

tel. 042 683 44 20 fax. 042 683 44 22

www.zak.edu.pl

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

W zawodzie ekspedytora trudno wskazać możliwość awansu w sensie osiągnięcia coraz wyższych stopni w hierarchii organizacyjnej; bywa tak, lecz tylko w wielkich przedsiębiorstwach, w których funkcjonują specjalne działy ekspedycji. W takich sytuacjach osoba ze stanowiska ekspedytora może awansować np. na kierownika działu spedycji według warunków określanych przez konkretną firmę. Awansem może być także założenie własnej firmy ekspedycyjnej.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

Osoby dorosłe mogą znaleźć zatrudnienie w zawodzie ekspedytora, jednak warunkiem jest dobry stan zdrowia. Niektóre zakłady stawiają jako wymóg doświadczenie zawodowe na podobnym stanowisku pracy. Pracodawcy coraz częściej oczekują jednak formalnego przygotowania do takiej pracy, tzn. ukończenia odpowiedniej szkoły i uzyskania kwalifikacji zawodowych. Preferowana są zatem osoby posiadające kwalifikacje i zarazem doświadczone (do 45 lat). W przypadku dłuższej przerwy w karierze zawodowej występują czasami trudności z otrzymaniem pracy na tym stanowisku.

Możliwości zatrudnienia

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

W związku ze stałym, dosyć niskim zapotrzebowaniem na pracę w tym zawodzie doświadczeni i przygotowani zawodowo ekspedytorzy mogą znaleźć zatrudnienie, szczególnie w większych aglomeracjach. Najłatwiej można znaleźć pracę w województwach, które charakteryzują się wysokim stopniem rozwoju ekonomicznego oraz tam, gdzie powstały firmy spedycyjne. Względnie niskie zapotrzebowanie na zatrudnianie ekspedytorów wiąże się z tendencją łączenia ich obowiązków i zadań zawodowych w obrębie innego stanowiska, np. kierowcy, magazyniera czy logistyka. Płaca ekspedytora jest często niższa od średniej krajowej bądź kształtuje się w jej granicach.

Zawody pokrewne

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

referent (technik ekonomista)

referent ds. transportu

magazynier (sprzedawca-magazynier)

specjalista organizacji i rozwoju transportu

logistyk

Polecana literatura

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

·Harvard Business School Press "Zarządzanie łańcuchem dostaw"

·Elżbieta Gołębska, Maciej Szymczak, „Logistyka międzynarodowa”, Wydawnictwo PWE 2004

·Gołębska Elżbieta, Tyc - Szmił Karolina, Brauer Jakub, „Logistyka w usługach”, Wydawnictwo Naukowe PWE, 2008

·Praca zbiorowa pod redakcją Krzysztofa Rutkowskiego „Logistyka on-line. Zarządzanie łańcuchem dostaw w dobie gospodarki elektronicznej”, Wydawnictwo PWE